

Fingerplanen – en langsigtet retning for det specialiserede socialområde i Randers Kommune

Alle skal uanset behov have mulighed for at forfølge egne mål, håb og drømme og derigennem bidrage til fællesskabet og deltage på arbejdsmarkedet. Det er en af grundideerne i vores velfærdssamfund. Derfor investerer vi massivt i at hjælpe og støtte børn og voksne med særlige behov. Hvad enten det skyldes fysiske, psykiske eller kognitive funktionsnedsættelser, misbrugsproblemer mv.

Så meget desto mere alvorligt er det, at vi i disse år i Randers Kommune på samme måde som i landets øvrige kommuner ser en udvikling på det specialiserede socialområde, der truer den faglige og økonomiske bæredygtighed på både kort og langt sigt. Flere efterspørger hjælp, og hjælpen til den enkelte bliver dyrere, uden at kommunerne tilført tilstrækkelige midler til at dække udgiftsvæksten.

Selvom der er stigende landspolitisk erkendelse af udfordringerne – fx i den seneste aftale om kommunernes økonomi – er der ingen tegn på, at der kommer flere penge til området. Derfor er scenariet uden markante forandringer enten, at de brede velfærdstilbud som skoler, daginstitutioner, og ældreområdet bliver alvorligt udfordret, fordi økonomien bruges på specialområderne. Eller at kvaliteten af tilbuddene på det specialiserede socialområde må reduceres kraftigt. Vi ønsker ingen af delene, og derfor skal vi gøre noget andet – mens vi venter på store reformer eller ændrede rammer.

Vi tror ikke på en strategi, hvor vi skal gå fra besparelse til besparelse. I stedet tror vi på, at vi kan afbøde det økonomiske pres ved sammen at arbejde efter ambitionen om, at alle uanset behov rent faktisk får mulighed for at deltage og bidrage og finde nye løsninger til dette. Det handler om at skabe en klar fagligt funderet og økonomisk afklaret retning.

I Randers Kommune kan vi se, at den helt store udfordring er de særligt dyre enkeltsager, hvor få borgere med særligt komplekse behov får ofte meget dyre tilbud. Vi har i de senere år gjort en række tiltag for at afbøde det pres og skabe en øget bæredygtighed – fagligt såvel som økonomisk – for at sikre, at alle kan få den hjælp, de har behov for. Fundamentet for disse tiltag er de bærende principper, som blev formuleret i aftalen om budget 2023:

1. At flere opgaver skal løses i Randers Kommune, når faglighed og økonomi kan matche det eksterne alternativ.
2. At understøtte borgernes mestring af eget liv og dermed mindske behovet for kommunal hjælp og støtte.
3. At investere i at udbygge kommunens tilbudsvifte med tiltag, der har et fagligt og økonomisk potentiale.

Med Fingerplanen sætter vi yderligere kraft bag disse principper. Fingerplanen skal sikre overblik, retning og fokusering i mange tiltag. Noget kender vi allerede, andet skal vi udvikle.

Inspirationen kommer fra den plan, der har styret udviklingen og udbygningen af infrastrukturen i København de sidste mange år. Tanken er, at udviklingen skal ske strategisk og fokuseres omkring et antal "fingre" eller spor.

Vores fingerplan har samme formål: Vi ønsker at sætte en langsigtet retning for det specialiserede socialområde, hvor vi prioriterer og koncentrerer indsatserne i få, udvalgte spor. Fingerplanen skal vise rækkefølgen og sammenhængen i de indsatser og investeringer, der over årene skal bidrage til en markant afbødning af presset på det specialiserede socialområde. Fingerplanen er på den måde både et strategisk kompas og en ramme for den faglige og organisatoriske udvikling i Randers Kommune.

Fingerplanen er ikke en plan for det samlede socialområde i Randers Kommune. Den vil heller ikke rumme alle ideer. Fingerplanen består af og vil løbende blive udbygget med tiltag, der i særlig grad kan have en økonomisk effekt. Fordi vi skal have afbødet det økonomiske pres.

Vi har en plan. Den er robust og fleksibel, men den er ikke færdig. Vi kommer til at videreudvikle den blandt andet med inspiration fra organisationer og andre kommuner. Fingerplanen er derfor en stående invitation til alle gode kræfter i og uden for Randers Kommune til at være med til at finde løsninger – både de, der tilpasser, og de, der transformerer – så vi sammen kan bidrage til at fremtidssikre velfærden.

Bilagsmateriale

I vedlagte materiale (særskilt fil) kan du se en grafisk illustration af de stationer i fingerplanen, som allerede er besluttet i tidligere budgetaftaler eller sat i gang, og de stationer som vi forventer udfolder sig i de kommende år.

Nogle stationer og initiativer "ligger lige om hjørnet" og andre kræver en modenhed, før vi kan sætte flere og konkrete ord på dem. Der vil løbende blive lagt flere stationer ind.

Hver og en af dem udgør de en del af den langsigtede retning for det specialiserede socialområdet.

I følgende materiale kan du læse en udfoldet beskrivelse af de nye stationer i den umiddelbare fremtid – det vil sige fra 2024, og som er lagt frem til drøftelse i forbindelse med de politiske forhandlinger om budget 2024-2027.

I de kommende års budgetlægninger vil de fremtidige stationer blive lagt frem til beslutning i takt med, at de modnes.

Oversigt over bilag:

1. Grafisk illustration (se særskilt fil)
2. Nye stationer i fingerplanen 2024-2027
  1. Digital først – virtuel støtte som førstevalg
  2. Følgeskab og deltagelse i nye fællesskaber sammen med civilsamfundet
  3. Styrket fokus på tabt arbejdsfortjeneste
  4. Styrket fokus på hjælp til borgere med udadreagerende adfærd
  5. Gennemgang af tekniske forhold i kontrakter med private leverandører
  6. Team God Arbejdsplads
  7. Fra byggeplan til første tilsyn – videre kapacitetsopbygning

Nye stationer i Fingerplanen 2024-27

Nr.	Titel	Fingerplanens spor	Løsningsforslag	Økonomisk effekt/nøgletal	Økonomisk effekt (1.000 kr.)			
					2024	2025	2026	2027
1	Digital først/virtuel støtte	 Et godt liv i egen bolig	Velfærdsteknologi og digitalisering inddrages, når dette både kan understøtte fagligheden i de sociale indsatser og medføre en øget fleksibilitet og større autonomi for den enkelte borger. Det foreslås, at virtuel støtte tilbydes som standard og førstevalg for de borgere på socialområdet, hvor denne form for støtte er forenelig med borgernes funktionsniveau og støttebehov.	Det forventes, at godt 1/3 af borgerne i mestringsvejledningen kan være i målgruppen for virtuel støtte. Dette svarer til lidt under 300 borgere. Det er borgere med et gennemsnitligt støtteomfang på 1,5-3 kontakter om måneden. Det forventes, at 20 procent i 2024 stigende til 40 procent i 2027 af det samlede antal besøg til borgere på niveau 1 og 2 i mestringsvejledningen fremover vil kunne foregå virtuelt.	50	-425	-525	-725
2	Følgeskab og deltagelse i nye fællesskaber sammen med civilsamfundet	 Forebyggelse og samarbejde med borgeren	Der indgås aftaler med aktører i civilsamfundet om at levere tilbud og aktiviteter med henblik på, at flere borgere får mulighed for at indgå i nye fællesskaber og tilbydes følgeskab til disse aktiviteter. Samtidig skal det sikres, at platformen Socialkompass, som er en ny digital genvej til at finde hjælp, støtte og fællesskab, bliver en aktiv del af socialrådets samlede indsats. Forslaget medfører en årlig udgift for Randers Kommune til Selvhjælp Randers og Frivilligværket på samlet set 200 t. kr.	Gennem øget samarbejde med civilsamfundet om at skabe relevante tilbud og aktiviteter forventes det, at den samlede økonomiske ramme for mestrings- og dagområdet kan reduceres med en halv stilling i 2024 og dernæst en ekstra fuld stilling hvert år fra 2025 og frem svarende til 1,8 mio. kr. i 2027 og 3,5 stillinger.	-25	-700	-1.150	-1.600

Nr.	Titel	Fingerplanens spor	Løsningsforslag	Økonomisk effekt/nøgletal	Økonomisk effekt (1.000 kr.)			
					2024	2025	2026	2027
3	Styrket fokus på tabt arbejdsfortjeneste	 <p>Forebyggelse og samarbejde med borgeren</p>	<p>Der igangsættes en styrket indsats i myndighed med henblik på at sikre tættere koordinering med rådgivere i sager, hvor der ydes tabt arbejdsfortjeneste med fokus på udviklingsperspektiv for barnet, familiens mestringsevne og det samlede serviceniveau. Herudover udarbejdes der i samarbejde med Børn og Skole en analyse af årsager til skolevægning og mulige løsninger samt hvordan skolevægning påvirker udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste. På baggrund af analysen udarbejdes et forslag til en fælles investeringsmodel med inddragelse af relevante fagområder (familie, skole, social og arbejdsmarked), der både skal indeholde investeringer i indsatser, der kan reducere omfanget af skolevægning og kan støtte forældre, der modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet. Et oplæg til investeringsprojekt forelægges til politisk behandling i 2./3. kvartal 2024.</p>	<p>Et styrket fokus i myndighed forventes at medføre en udgift til medarbejder til en styrket sagsbehandling. Denne medarbejder foreslås finansieret ved omplacering af budget til tabt arbejdsfortjeneste (indkomstoverførsler) til servicerrammens konto 6. Der forventes et provenu på 0,25 mio. kr. i 2024 stigende til 1,75 mio. kr. i 2027. Provenuet tilfalder kommunekassen.</p>	-250	-1.500	-1.500	-1.750

Nr.	Titel	Fingerplanens spor	Løsningsforslag	Økonomisk effekt/nøgletal	Økonomisk effekt (1.000 kr.)			
					2024	2025	2026	2027
4	Styrket fokus på udadreagerende adfærd	 Forebyggelse og samarbejde med borgeren	<p>Som et led i budgetaftalen for 2022-25 blev det besluttet at nedsætte et kvalitetsteam for at understøtte og udvikle de faglige miljøer i tilbuddene, herunder støtte til faglig udvikling og håndholdt indsats i særlige tilfælde. Det er allerede besluttet, at der iværksættes otte borgerforløb i perioden 2022-25, hvor kvalitetsteamet understøtter og udvikler det faglige miljø i indsatserne. Det foreslås, at det eksisterende arbejde med kvalitetsteamet udvides med et ekstra borgerforløb årligt for at kunne arbejde med flere borgere med udadreagerende adfærd. Formålet med forløbene er, at borgerne kan blive i Randers Kommune, og derved ikke skal visiteres til et eksternt tilbud.</p>	<p>Økonomisk set forventes det, at forslaget vil medføre en samlet positiv årlig økonomisk effekt i 2027 på 1,9 mio. kr. startende på 225.000 kr. i 2024.</p>	-225	-775	-1.325	-1.875
5	Gennemgang af tekniske forhold i kontrakter med private leverandører	 Forebyggelse og samarbejde med borgeren	<p>De stigende udgifter på socialområdet er både en følge af stigende gennemsnitsudgifter pr. sag og markant flere sager i de højeste udgiftskategorier. En stor del af udgiftsvæksten kan tilskrives stigende udgifter til private botilbud. Det foreslås, at der foretages en systematisk gennemgang af kontrakter med private leverandører. Gennemgangen har til formål at identificere mulige kontraktelementer til drøftelse/genforhandling, f.eks. vilkår i forhold til taksteregulering, genforhandling, forsikringsforhold og opsigelsesvarsel.</p>	<p>Ved en gennemgang af kontrakter med private leverandører forventes det at der identificeres elementer til genforhandling med private botilbud. Det forventes at der herved kan opnås besparelser på 250 t. kr. i 2024-2027. Det forventes, at opgaven kan løses inden for rammen.</p>	-250	-250	-250	-250

Nr.	Titel	Fingerplanens spor	Løsningsforslag	Økonomisk effekt/nøgletal	Økonomisk effekt (1.000 kr.)			
					2024	2025	2026	2027
6	Team God Arbejdsplads	 Organisatorisk forandringskraft	<p>Med henblik på at støtte de decentrale ledere på social- og arbejdsmarkedsområdet oprettes ultimo 2023 et team på 3 årsværk inden for HR, arbejdsmiljø og administration. Teamet skal yde ledelsessparring ved tilrettelæggelse af HR og administrative opgaver ved decentrale ledere både på social- og arbejdsmarkedsområdet. Med indsatsen forventes en nedbringelse af sygefraværet samt en reduktion i personaleomsætningen. Tiltaget finansieres inden for rammen i Social og Arbejdsmarked. De forventede økonomiske effekter i dette forslag udgør alene socialområdets andel heraf.</p>	<p>Socialområdet andel af udgifter til Team God Arbejdsplads forventes at udgøre 1 mio. kr. årligt. Med en ledelsesmæssig understøttelse af ansættelser og de efterfølgende onboardingforløb er det forventningen at opnå 2 færre rekrutteringsforløb på socialområdet i 2024 stigende til 5 forløb årligt i 2025 og frem. Der kan herved opnås en besparelse på 0,6 mio. kr. i 2024 stigende til 1,5 mio. kr. årligt i 2025 og frem. Der forventes endvidere en reduktion af det gennemsnitlige sygefravær med 1 dag i gennemsnit pr. medarbejder. Dette vil udløse en besparelse på 1 mio. kr. årligt svarende til 2,2 årsværk</p>	-600	-2.000	-2.000	-2.000
7	Fra byggeplan til første tilsyn – videre kapacitetsopbygning	 Forebyggelse og samarbejde med borgeren	<p>Med henblik på realisering af Fingerplanens nye stationer i 2024-27 samt forberedelse af den videre kapacitetsopbygning på socialområdet foreslås det, at der afsættes ressourcer ledelsesmæssigt og fagligt svarende til 1,7 mio. kr. årligt i 2024-27. De første skridt i arbejdet med forberedelse af den videre kapacitetsopbygning tager afsæt i følgende temaer: *Fra byggeplan til første tilsyn. *Udvikling af Randers Kommunes STU-tilbud. * Udvikling af rammer og indsatser for flere borgere med handicap i beskæftigelse.</p>	<p>Både arbejdet med implementering af de foreslåede nye stationer i Fingerplanen til budget 2024-27 samt forberedelse af den videre udbygning af Fingerplanen i de kommende år forudsætter både en ledelsesmæssig opgradering og en faglig styrkelse for at nå i mål med opgaven. Det foreslås, at der hertil afsættes 1,7 mio. kr. årligt på socialområdet i 2024-27.</p>	1.700	1.700	1.700	1.700
Forventet effekt af nye stationer i Fingerplanen 2024-27					400	-3.950	-5.050	-6.500

1. Digital først – virtuel støtte som førstevalg

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Velfærdsteknologi og digitalisering – virtuel støtte	Velfærdsteknologi og digitalisering inddrages, når dette både kan understøtte fagligheden i de sociale indsatser og medføre en øget fleksibilitet og større autonomi for den enkelte borger. Det foreslås, at virtuel støtte tilbydes som standard og førstevalg for de borgere på socialområdet, hvor denne form for støtte er forenelig med borgernes funktionsniveau og støttebehov.	-200*	-475	-575	-775
	Kompetenceudvikling af medarbejdere i at yde virtuel støtte samt merudgifter til IT-udstyr	200			
Teknologipulje på socialområdet	Herudover foreslås det, at der afsættes en it-/teknologipulje på 50 t. kr. årligt til gennemførelse af prøvehandling indend for velfærdsteknologi på socialområdet	50	50	50	50
Forventet effekt ("+"= udgift/ "-"=gevinst)		50	-425	-525	-725

*Gradvis indfasning af initiativet i 2024 – forventede effekter medregnes derfor først fra juni 2024.

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen

Et af elementerne i en øget anvendelse af velfærdsteknologi og digitalisering på socialområdet kan være at implementere virtuel støtte i mestringsvejledningen som et naturligt førstevalg for de borgere, hvor dette er foreneligt med deres funktionsniveau og støttebehov. Omlægningen vil ske med udgangspunkt i støttemodellens fokus på at støtte op om borgernes mestring af eget liv uden eller med minimal støtte.

Virtuel støtte i mestringsvejledning ses som en videreudvikling af fingerplanens initiativer til understøttelse af et godt liv i egen bolig.

2. Beskrivelse af forslaget indhold

Byrådet har den 27. marts 2023 vedtaget en ny teknologi- og digitaliseringsstrategi for Randers Kommune og i tillæg hertil en strategi for velfærdsteknologi for social- og omsorgsområdet.

Med strategien er der fokus på at understøtte borgere og medarbejdere på nye, smartere måder og at frigive ressourcer til de borgernære opgaver, som teknologi ikke kan erstatte.

Som et led i realisering af strategien på socialområdet, foreslås det at implementere virtuel støtte i mestringsvejledningen som et naturligt førstevalg for de borgere, hvor dette er foreneligt med deres funktionsniveau og støttebehov. Omlægningen vil ske med udgangspunkt i støttemodellens fokus på at støtte op om borgernes mestring af eget liv uden eller med minimal støtte.

Kvalitetsstandarden for mestringsvejledning skal opdateres i 2023, og det foreslås i den forbindelse, at virtuel støtte indarbejdes i kvalitetsstandardens som standardydelsen for de borgere, hvor dette er foreneligt med deres funktionsniveau og støttebehov.

Randers Kommunes arbejde med at udnytte ny teknologi på velfærdsområderne understøttes af GovTech Midtjylland, der er et arbejdsfællesskab på tværs af 16 midtjyske kommuner og Region Midtjylland. GovTech Midtjylland bidrager til deltagerens arbejde med ny teknologi gennem projektudvikling på tværs af deltagerkommunerne og regionen, indkøb og implementering samt udbredelse af viden og kompetencer.

Det foreslås, at der i tillæg til virtuel støtte i mestringsvejledningen afsøges muligheder for anvendelse af andre relevante teknologier, som kan møde borgernes behov og dermed reducere støttebehovet fra kommunen. Dette foreslås at ske via en række prøvehandling på udvalgte områder, hvortil der foreslås afsat 50 t. kr. årligt i en særskilt teknologipulje.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Det forventes at godt 1/3 af borgerne i mestringsvejledningen kan være i målgruppen for virtuel støtte. Dette svarer til lidt under 300 borgere. Det er borgere med et gennemsnitligt støtteomfang på 1,5-3 kontakter om måneden.

Det forventes, at 20 procent i 2024 stigende til 40 procent i 2027 af det samlede antal besøg til borgere på niveau 1 og 2 i mestringsvejledningen fremover vil kunne foregå virtuelt.

Forslaget forudsætter en investering på 200 t. kr. i 2024 til kompetenceudvikling af medarbejdere i at yde digital støtte samt merudgifter til IT-udstyr.

Det foreslås, at der herudover afsættes 50 t. kr. årligt til gennemførelse af prøvehandlinger med andre relevante teknologier.

Nettoeffekten (dvs. forventede gevinster fratrukket investering i indsatsen) forventes at være en nettoudgift i 2024 på 50 t. kr. og en nettogevinst fra 2025 på 425 t. kr. stigende til 725 t. kr. i 2027, når forslaget er fuldt indfaset.

4. Konsekvenser af forslaget

Med forslaget optimeres opgaveløsningen i mestringsvejledningen, så ressourcerne anvendes bedst muligt i forhold til borgernes indsatsbehov, samtidigt med at der kan opnås øget fleksibilitet og større autonomi for den enkelte borger.

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Forslaget forudsætter en delvis omlægning af måden at yde mestringsvejledning på, da fysisk møde i dag er den mest udbredte kontaktform. Der vil være en dialog med medarbejdere og brugere om overgangen til virtuel støtte samt hvilke borgere virtuel støtte vil være relevant for.

2. Følgeskab og deltagelse i nye fællesskaber sammen med civilsamfundet

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Tabel 1: Oversigt over de økonomiske effekter af forslaget

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Understøttelse af frivilligt følgeskab til aktiviteter i civilsamfundet	Selvhjælp Randers modtager en årlig sum fra Randers kommune på 125.000 kr. til koordination af følgeskab og nye tilbud. Frivilligværket modtager årligt 75.000 kr. til drift af Socialkompasset	200	200	200	200
Nye tilbud til borgere i samarbejde med civilsamfundet	Gennem øget samarbejde med civilsamfundet om at skabe relevante tilbud og aktiviteter forventes det, at den samlede økonomiske ramme for mestrings- og dagområdet kan reduceres med en halv stilling i 2024 og dernæst en ekstra fuld stilling hvert år fra 2025 og frem svarende til 1,8 mio. kr. i 2027 og 3,5 stillinger.	-225	-900	- 1.350	-1.800
Netto effekt		-25	-700	-1.150	-1.600

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen:

Forslaget er en del af spor 1 – ”Forebyggelse og samarbejde med borgeren”, der indeholder initiativer, som har til formål at mindske behovet for kommunens hjælp gennem forebyggende indsatser, tidlige indsatser og mindre indgribende indsatser.

2. Beskrivelse af forslaget indhold

Forslaget skriver sig ind i et ønske om at sætte øget lys på civilsamfundets bidrag og ressourcer henimod at mindske behovet for kommunens hjælp. Forslaget handler derfor om at indgå i samarbejde med aktører i civilsamfundet om at skabe tilbud og aktiviteter med henblik på, at 1) flere borgere får mulighed for at indgå i nye fællesskaber, 2) at borgerne tilbydes følgeskab til disse aktiviteter, og 3) at der samtidig arbejdes henimod, at platformen Socialkompasset, som er en ny digital genvej til at finde hjælp, støtte og fællesskab, bliver en aktiv del af socialrådets samlede indsats i Randers – kommunens såvel som civilsamfundets.

Randers Kommune har allerede haft indledende positive drøftelser med Selvhjælp Randers. Næste skridt er mere detaljeret at beskrive, hvilke aktiviteter der i en opstart er mest relevante. Dette vil blandt andet bygge på en afsøgning af potentialet for, hvordan socialrådets kraftcentre kan virke som en tryk trædesten for borgere, der i dag modtager mestringsvejledning og tilbud, og hvor indsatsen og støtten for nogle borgere i en udslyningsfase kan varetages af frivillige kræfter. Herunder hvilke målgrupper det er særligt relevant for. Det forventes, at autismeområdet i første omgang ikke vil være omfattet. Afsøgningen vil fremgå i form af en analyse, og prøvehandlingerne iværksættes i efteråret 2023. Med baggrund i prøvehandlingerne evalueres indsatser og konceptet justeres løbende i samarbejde med Selvhjælp Randers i forhold til om de forventede effekter opnås.

Socialkompasset er en digital platform, hvor borgere og pårørende kan søge hjælp til deres aktuelle livssituation ved, at frivillige organisationer og kommuner synliggør deres indsatser og uvisiterede tilbud. Det giver samtidig kommunale medarbejdere mulighed for at få et samlet overblik over lokale tilbud, der er tilgængelige for borgere med forskellige behov. Platformen samler tilbud til

mange forskellige målgrupper med mange forskellige behov. For at platformen fremover kan blive en aktuel og brugbar platform for borgere i Randers Kommune, er der behov for, at der er afsat dedikerede ressourcer til at indgå i dialog med de forskellige foreninger, som tilbyder indsatser og få dem registreret på platformen – dvs. vedligeholdelse og opfølgende indsats til at understøtte, at platformen indeholder aktuelle tilbud i Randers kommune.

For at realisere forslaget vil forvaltningen iværksætte følgende konkrete tiltag:

- Etablere et formelt samarbejde med Selvhjælp Randers om nogle tilbud, som alternativ til de tilbud, som borgerne i dag modtager på dag- og mestringsområdet
- Etablere et samarbejde med Selvhjælp Randers om frivillige kræfter, som kan understøtte følgeskab til tilbud og fællesskaber i civilsamfundet
- Forankre arbejdet med Socialkompasset, så dette bliver opdateret og en integreret del af arbejdet med at skabe overblik over relevante tilbud i Randers Kommune.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Forslaget medfører en udgift for Randers Kommune til Selvhjælp Randers og Frivilligværket på samlet set årligt 200 t. kr. Dette modsvares af en samlet besparelse på dag- og mestringsområdet på 1,8 mio. kr. i 2027 svarende til 3,5 fuldtidsstillinger, som indføres med én ekstra stilling årligt i årene 2025, 2026, 2027.

Fagligt forventer Randers Kommune, at forslaget bidrager til, at visse af socialrådets målgrupper via Socialkompasset opnår kontakt til en bredere vifte af frivillige tilbud. Med denne tilgang forventes det, at målgrupperne for aktiviteterne indgår i en bredere vifte af fællesskaber og får behov for færre kommunale aktiviteter og tilbud.

4. Konsekvenser af forslaget

Forslaget vil have følgende konsekvenser:

- At frivillige fra Selvhjælp Randers fremover understøtter følgeskab af borgere til tilbud i civilsamfundet med baggrund i prøvehandlinger
- At nogle af de tilbud, som i dag tilbydes på dag- og mestringsområdet i Randers Kommune, fremover tilbydes ved Selvhjælp Randers og indsatsen evalueres løbende
- At Socialkompasset bliver vedligeholdt af Frivilligværket

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Medarbejdere og ledere, som er direkte berørt af omlægningen af aktiviteterne, vil blive inddraget i ændringerne, når resultatet af ovennævnte analyse foreligger.

3. Styrket fokus på tabt arbejdsfortjeneste

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Fokus på tabt arbejdsfortjeneste	Der igangsættes en styrket indsats i myndighed med henblik på at sikre tættere koordinering med rådgivere i sager, hvor der ydes tabt arbejdsfortjeneste med fokus på udviklingsperspektiv for barnet, familiens mestringssevne og det samlede serviceniveau.	-250	-1.500	-1.500	- 1.750
	Der udarbejdes en analyse af årsager til skolevægning og mulige løsninger samt hvordan skolevægning påvirker udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste. På baggrund af analysen udarbejdes et forslag til en fælles investeringsmodel med inddragelse af relevante fagområder (familie, skole, social og arbejdsmarked), der både skal indeholde investeringer i indsatser, der kan reducere omfanget af skolevægning og kan støtte forældre, der modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet. Et oplæg til investeringsprojekt forelægges til politisk behandling i 2./3. kvartal 2024.				

Note: *Plus angiver en udgift og minus angiver en gevinst

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen

Et styrket fokus i sager, hvor der ydes tabt arbejdsfortjeneste ud fra et udviklingsperspektiv for barnet, familiens mestringssevne og det samlede serviceniveau kan ses som et led i fingerplanens spor 1 med initiativer til forebyggelse og mindre indgribende indsatser.

2. Beskrivelse af forslagetets indhold

I Randers Kommune såvel som på landsplan har der i en længere årrække været en stigning i antallet af personer på tabt arbejdsfortjeneste, og som en følge deraf har der været markante udgiftsstigninger på området.

Styrket indsats i myndighed

Det foreslås, at der iværksættes et styrket fokus i myndighed og en opprioriteret indsats i opfølgning på sager om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste med fokus på følgende:

- En styrket præcision i sagsbehandlingen i forhold til målgrupper for ydelser/indsatser, så der ved evt. ændring af målgruppe sker lukning af sager, som ikke længere er i målgruppen for en ydelse/indsats.
- Tættere koordinering med rådgivere ift. sager der går på tværs af forvaltninger med fokus på det samlede serviceniveau og udviklingsperspektiv for barnet og familiens mestringsevne.
- Hyppigere opfølgning i sager som giver bedre muligheder for hurtig handlen og at være på forkant før problemer vokser sig for store.

Investeringsmodel i samarbejde med relevante fagområder

Udover sygdom hos barnet eller den unge kan længerevarende skolefravær/skolevægring være en årsag til stigningen i antallet af forældre på tabt arbejdsfortjeneste og udgifterne dertil.

- Det foreslås, at der udarbejdes en analyse af årsager til skolevægning og mulige løsninger samt hvordan skolevægning påvirker udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste. På baggrund af analysen udarbejdes et forslag til en fælles investeringsmodel med inddragelse af relevante fagområder (familie, skole, social og arbejdsmarked), der både skal indeholde investeringer i indsatser, der kan reducere omfanget af skolevægning og kan støtte forældre, der modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet.
- Det forventes at investering i indsatserne på sigt kan mindske udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste og reducere udgifter til forsørgelse til forældre, der modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste. Investeringsmodellen vil indeholde bud på en incitamentsstruktur for de enkelte fagområder, der indeholder en fordeling af opnåede gevinster som følge af indsatsen.
- Et oplæg til investeringsmodel forelægges til politisk behandling i 2./3. kvartal 2024.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Styrket indsats i myndighed

Udgift til medarbejder til en styrket sagsbehandling foreslås finansieret ved omplacering af budget til tabt arbejdsfortjeneste (indkomstoverførsler) til servicerrammens konto 6. Der forventes et provenu på 0,25 mio. kr. i 2024 stigende til 1,75 mio. kr. i 2027. Provenuet tilfalder kommunekassen.

Investeringsmodel styrket fokus i myndighed på tabt arbejdsfortjeneste og samtidige ydelser (1.000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Udgifter til medarbejder til styrket sagsbehandling	250	500	500	250
Besparelse på tabt arbejdsfortjeneste/øvrige indsatser	-500	-2.000	-2.000	-2.000
Nettoeffekt	-250	-1.500	-1.500	-1.750

Note: *Plus angiver en udgift og minus angiver en gevinst

Investeringsmodel i samarbejde med relevante fagområder

Det forventes at investering i indsatserne på sigt kan mindske udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste og reducere udgifter til forsørgelse til forældre, der modtager eller har modtaget tabt arbejdsfortjeneste. Investeringsmodellen vil indeholde bud på en incitamentsstruktur for de enkelte fagområder, der indeholder en fordeling af opnåede gevinster som følge af indsatsen.

4. Konsekvenser af forslaget

Forslaget forventes at medføre et fald i udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste.

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af relevante områder – social, arbejdsmarked, skole og familie.

FAKTA

På landsplan modtog mere end 15.000 personer tabt arbejdsfortjeneste i 2022 jf. Danmarks Statistik. Dette er en stigning på 17 % siden 2017. Tilsvarende tendens ses i Randers Kommune, hvor antallet af personer på tabt arbejdsfortjeneste er steget fra 272 personer i 2017 til 307 personer i 2022. Udviklingen fremgår af følgende tabel:

Antal personer	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Landsplan	13.022	14.430	14.574	15.612	15.222	-
Randers	-	272	248	259	254	307

Udgifterne er også steget i samme periode jf. følgende tabel:

1000 kr. *	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Landsplan	1.058.023	1.169.808	1.301.832	1.452.083	1.601.336	1.808.200
Randers	20.190	18.454	19.518	20.182	25.110	33.205

*Bruttoudgifter før statsrefusion på 50 % af udgifterne.

4. Styrket fokus på hjælp til borgere med udadreagerende adfærd

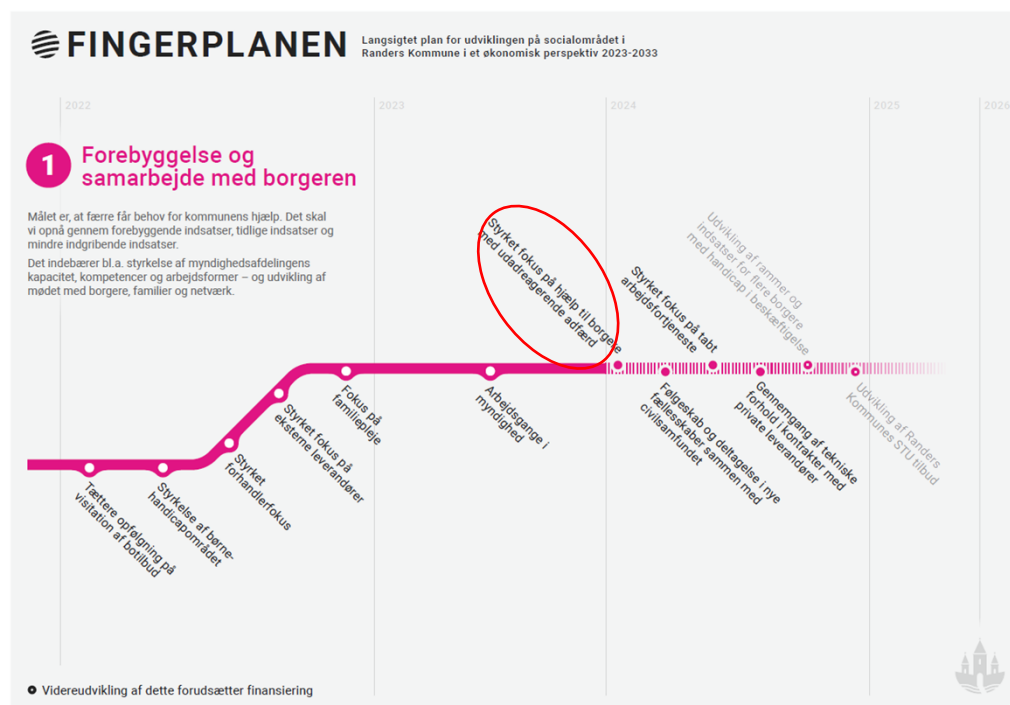
Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Styrket fokus på udadreagerende adfærd	Tilføjelse af et borgerforløb ekstra årligt til kvalitetsteamet, som blev nedsat i forbindelse med budgetaftalen for 2022-25	-225	-775	-1.325	-1.875

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen

Forslaget er en del af spor 1 – ”Forebyggelse og samarbejde med borgeren”, der indeholder initiativer, som har til formål at mindske behovet for kommunens hjælp gennem forebyggende indsatser, tidlige indsatser og mindre indgribende indsatser.

2. Beskrivelse af forslagens indhold

Som et led i budgetaftalen for 2022-25 blev det besluttet at nedsætte et kvalitetsteam for at understøtte og udvikle de faglige miljøer i tilbuddene, herunder støtte til faglig udvikling og

håndholdt indsats i særlige tilfælde. Det er allerede besluttet, at der iværksættes otte borgerforløb i perioden 2022-25, hvor kvalitetsteamet understøtter og udvikler det faglige miljø i indsatserne.

Det foreslås, at der tilføjes et ekstra borgerforløb årligt i kvalitetsteamet i årene 2024-2027. Dette vil medføre en mereffekt jf. tidligere tabel på op til 1,9 mio. kr. i ude i overslagsåret 2027.

Baggrunden er ny viden fra KL og Komponents¹ projekt "Øget viden om særligt dyre enkeltsager", der bl.a. viser følgende:

- At borgers udadreagerende adfærd er udslagsgivende for valg af tilbud i 338 borgersager ud af i alt 721 undersøgte borgersager, men at der ikke opsættes stringente mål for det pædagogiske arbejde med den udadreagerende adfærd
- At der er meget stor variation i brugen af VISO (Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation)

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at der i det eksisterende arbejde med kvalitetsteamet udvides, så der også arbejdes målrettet med den pædagogiske praksis i forhold til udadreagerende adfærd og dermed holdes en ekstra borger årligt i egne tilbud og forbliver i Randers Kommune og at en visitation til et eksternt tilbud dermed undgås. Med forslaget vil kvalitetsteamet skulle iværksætte/understøtte yderligere en ekstra sag årligt udover de otte sager, som der allerede ligger en forventning om i perioden 2022-2025.

Det handler dels om at undgå at skulle benytte et eksternt tilbud, men også at opbygge viden i Randers Kommune, om hvordan der kan opsættes klare mål for det faglige arbejde med at undgå eller reducere udadreagerende adfærd eller være mere tydelig i, hvornår brugen af VISO eksempelvis kan give bedre effekt. Som et led i initiativet vil man i alle visitationer, hvor en borger har udadreagerende adfærd, tage stilling til, hvordan man kan arbejde med den udadreagerende adfærd eventuelt med bistand fra læringskonsulenten fra kvalitetsteamet, som opkvalificeres i viden om udadreagerende adfærd. Derudover vil det blive indført som krav i visitationsprocessen, at ved alle borgerforløb som koster over 1,5 mio. kr. årligt, skal der overvejes relevans af ansøgning til et VISO-forløb.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Fagligt set forventes forslaget at medføre, at socialområdet som helhed bliver mere opmærksom på arbejdet med udadreagerende adfærd, og at der opbygges faglig viden om, hvordan der kan arbejdes mere hensigtsmæssigt med at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd.

Økonomisk set forventes det, at forslaget vil medføre en samlet positiv årlig økonomisk effekt i 2027 på 1,9 mio. kr. startende på 225.000 kr. i 2024.

---

¹ 50 kommuner har deltaget i projektet med i alt 721 borgersager, som blev screenet for diverse forhold – eksempelvis om borgersagerne indeholdt udadreagerende adfærd. Randers Kommune deltager i 2. runde af projektet, som opstartes i sommeren 2023.

Forslaget finansieres inden for den eksisterende økonomiske ramme, idet det er det allerede eksisterende kvalitetsteam, som blev nedsat og finansieret i forbindelse med budgetaftalen 2022-2025, som får opgaven.

4. Konsekvenser af forslaget

Forslaget vil medføre:

- At medarbejdere på både myndighed- og udførerområdet fremover bliver mere opmærksom på udadreagerende adfærd i borgersager, og hvordan der kan arbejdes med det systematisk – eksempelvis med klare mål
- At medarbejdere på både myndighed- og udførerområdet fremover vil modtage bistand fra kvalitetsteamet i sager med udadreagerende adfærd
- At medarbejder(e) fra kvalitetsteamet opkvalificeres med viden om udadreagerende adfærd

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Relevante medarbejdere i kvalitetsteamet, på tilbuddene og i myndighedsafdelingerne vil blive inddraget i processen med at sikre et setup for sparring og bistand i sager om udadreagerende adfærd.

5. Gennemgang af tekniske forhold i kontrakter med private leverandører

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Gennemgang af tekniske forhold i kontrakter med private leverandører	De stigende udgifter på socialområdet er både en følge af stigende gennemsnitsudgifter pr. sag og markant flere sager i de højeste udgiftskategorier. En stor del af udgiftsvæksten kan tilskrives stigende udgifter til private botilbud. Det foreslås, at der foretages en systematisk gennemgang af kontrakter med private leverandører. Gennemgangen har til formål at identificere mulige kontraktelementer til drøftelse/genforhandling	-250	-250	-250	-250

Note: *Plus angiver en udgift og minus angiver en gevinst

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen

Gennemgang af kontrakter med private leverandører er en udbygning af det styrkede forhandlerfokus, som er et led i Fingerplanens initiativer omkring forebyggelse og samarbejde med borgeren. Formålet er at mindske behovet for kommunens hjælp gennem forebyggende og mindre indgribende indsatser samt at sikre fornuftig sammenhæng mellem støttebehov, indsats og ressourcer.

2. Beskrivelse af forslaget indhold

De stigende udgifter på socialområdet er både en følge af stigende gennemsnitsudgifter pr. sag og markant flere sager i de højeste udgiftskategorier. En stor del af udgiftsvæksten kan tilskrives stigende udgifter til private botilbud.

Det foreslås, at der foretages en systematisk gennemgang af kontrakter med private leverandører. Gennemgangen har til formål at identificere mulige kontraktelementer til drøftelse/genforhandling. Det kan f.eks. dreje sig om vilkår i forhold til taksteregulering, genforhandling, forsikringsforhold og opsigelsesvarsel. Formålet hermed er at sikre størst mulig gennemsigtighed i forhold til indsats, pris samt de vilkår, der er gældende for de ydelser, som købes hos eksterne leverandører.

Gennemgangen af tekniske forhold i kontrakterne er et supplement til de øvrige initiativer i fingerplanen, hvor der er fokus på forhandling med leverandører for at sikre den rette sammenhæng mellem ressourcer, takst og borgers støttebehov.

I forlængelse af forslaget er det forventningen fremadrettet at anvende KL's nye standardkontrakt for leverandører uden for rammeaftale i alle nye sager, hvor kontrakten kan anvendes.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Ved en gennemgang af kontrakter med private leverandører forventes det, at der identificeres elementer til genforhandling med private botilbud. Det forventes, at der herved kan opnås besparelser på 250 t. kr. i 2024-2027.

Det forventes at opgaven kan løses inden for rammen.

4. Konsekvenser af forslaget

Det forventes, at initiativet vil medvirke til at optimere kontraktvilkår for borgerforløb hos private leverandører og at det understøtter fornuftig sammenhæng mellem ydelser, ressourcer og indsatsbehov.

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Myndighedsafdelingerne i Center for Psykiatri og Udsatte og Center for Handicap inddrages i implementering af forslaget.

6. Team God Arbejdsplads

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

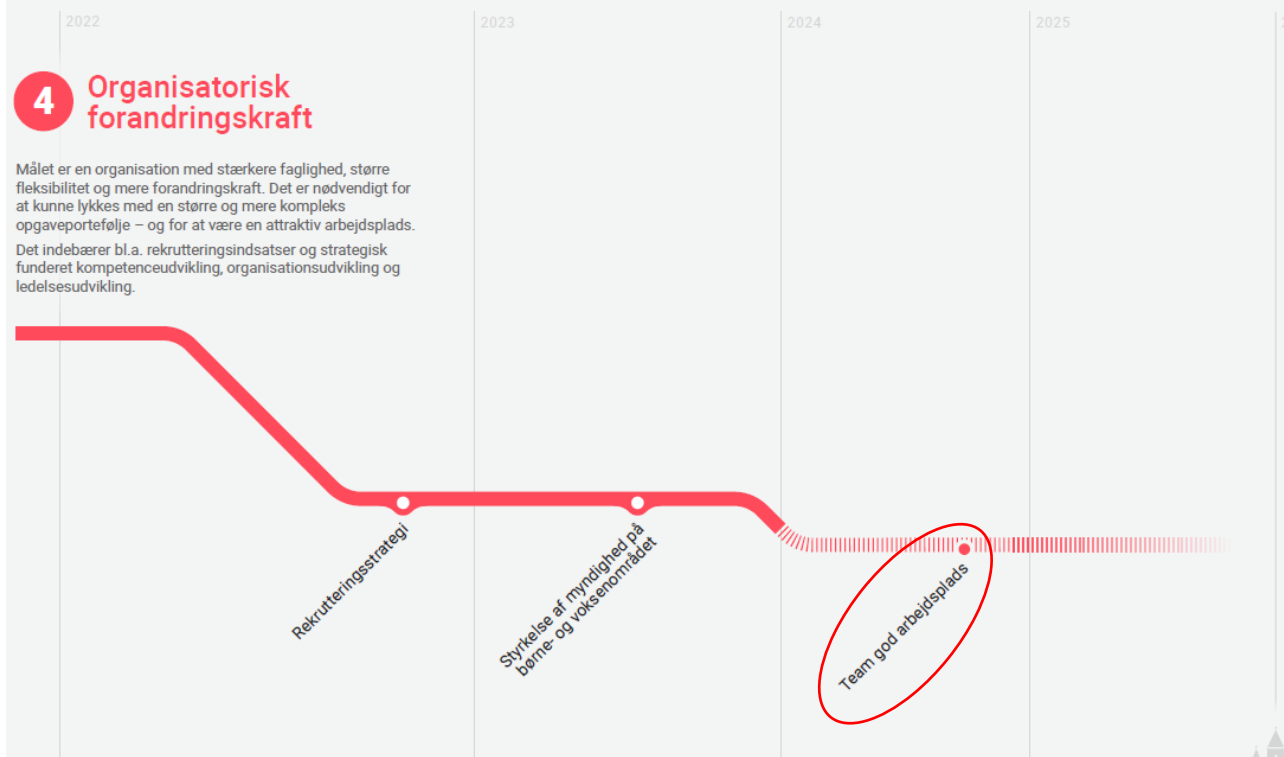
Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Team God Arbejdsplads	Med henblik på at støtte de decentrale ledere på social- og arbejdsmarkedsområdet oprettes ultimo 2023 et team på 3 årsværk inden for HR, arbejdsmiljø og administration. Teamet skal yde ledelsessparring ved tilrettelæggelse af HR og administrative opgaver ved decentrale ledere både på social- og arbejdsmarkedsområdet. Med indsatsen forventes en nedbringelse af sygefraværet samt en reduktion i personaleomsætningen. Tiltaget finansieres inden for rammen i Social og Arbejdsmarked. De forventede økonomiske effekter i dette forslag udgør alene socialområdets andel heraf.	-600	-2.000	-2.000	-2.000

Note: *Plus angiver en udgift og minus angiver en gevinst

Uddybende beskrivelse af forslaget

1. Forslagets placering i fingerplanen

En styrkelse af den administrative støtte til decentrale ledere på socialområdets dag- og bo-/døgntilbud kan ses som et led i fingerplanens initiativer til at styrke de organisatoriske rammer omkring en større og mere kompleks opgaveportefølje, når flere borgere rummes i tilbud inden for kommunegrænsen.

2. Beskrivelse af forslaget indhold

Der er igangsat en proces i Social og Arbejdsmarked i forhold til at styrke fundamentet for ledelsesstøtte og arbejdsmiljø decentralt, herunder på socialområdets dag- og bo-/døgntilbud. Der oprettes et team på 3 årsværk inden for HR, arbejdsmiljø og administration, der bl.a. skal yde ledessparring ved tilrettelæggelse af HR-processer og hjælp til personaleledelsesopgaver ved sygefravær, tjenestesamtaler, opsigelser og ansættelser.

Det bemærkes, at teamet ikke skal løse opgaver, som den centrale HR-afdeling i Randers Kommune allerede varetager; såsom personalejuridiske forhold, HR-koncepter og politikker, ansættelsesretlige spørgsmål, tolkning af overenskomster mv. De personalerelaterede ledelsesopgaver, der er en fast del af den daglige drift, skal også som udgangspunkt fortsat løses hos de enkelte ledere i Social og Arbejdsmarked. Teamet skal være en hjælp til HR og administrative opgaver til støtte for decentrale ledere.

3. Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Der har i det seneste års tid været en personaleomsætning på 13 % i Social og Arbejdsmarked. Det dækker over store forskelle inden for de enkelte områder. Generelt vurderes en personaleomsætning på omkring 10 % at sikre en vis balance mellem fornyelser og kontinuitet på arbejdspladsen. Når personaleomsætningen er højere, kan dette bl.a. skyldes fejlslagen rekruttering. Udgifterne til fejlslagen rekruttering vurderes i gennemsnit at udgøre 0,3 mio. kr. pr. rekrutteringsforløb. Med en ledelsesmæssig understøttelse af ansættelser og de efterfølgende onboardingforløb er det forventningen at opnå 2 færre rekrutteringsforløb på socialområdet i 2024

stigende til 5 forløb årligt i 2025 og frem. Der kan herved opnås en besparelse på 0,6 mio. kr. i 2024 stigende til 1,5 mio. kr. årligt i 2025 og frem.

I Social og Arbejdsmarked udgør sygefraværet 13,5 dag pr. medarbejder i gennemsnit. Med 75 % vikardækning af sygefravær på sociale tilbud vil en reduktion af det gennemsnitlige sygefravær med 1 dag udløse en besparelse på 1 mio. kr. årligt svarende til 2,2 årsværk.

Businesscasen for etablering af Team God Arbejdsplads fremgår af følgende tabel. Der er i beregningen taget udgangspunkt i en normering på 3 årsværk i teamet med årlige omkostninger på 1,5 mio. kr., hvoraf socialområdets andel udgør 1 mio. kr. Med de ovenfor nævnte beregninger af de forventede økonomiske effekter for socialområdet forventes en positiv gevinst ved investeringen på 0,6 mio. kr. i 2024 og 2 mio. kr. i 2025 og frem.

Businesscase ved etablering af Team God Arbejdsplads 2024-27 (socialområdet)

(mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
HR-team lønudgifter andel af 3 årsværk	1,0	1,0	1,0	1,0
Temadage, arbejdsmiljø mv.	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Personaleomsætning	-0,6	-1,5	-1,5	-1,5
Sygefravær	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Nettoeffekt/gevinst	-0,6	-2,0	-2,0	-2,0

Note: *Plus angiver en udgift og minus angiver en gevinst

4. Konsekvenser af forslaget

Et forstærket fokus på ledelsesstøtte og arbejdsmiljøindsatser forventes over tid at afspejle sig i et faldende sygefravær som følge af mere synlig og kompetent ledelse. Med indsatsen forventes herudover en styrkelse af rekrutteringsprocesser og onboarding af nye medarbejdere samt bedre vilkår for at håndtere arbejdsmiljømæssige udfordringer og trivselsproblemer blandt de ansatte.

5. Inddragelse af medarbejdere og ledere

Der vil ske en inddragelse i form af referencegruppe med decentrale ledere og den centrale HR-afdeling med fokus på teamets opgaveportefølje, og dets samarbejde med og snitflader til den centrale HR-afdeling.

7. Fra byggeplan til første tilsyn – videre kapacitetsopbygning

Budget 2024-2027 (1.000 kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Fra byggeplan til første tilsyn	Med henblik på realisering af Fingerplanens nye stationer i 2024-27 samt forberedelse af den videre kapacitetsopbygning på socialområdet foreslås det, at der afsættes ressourcer ledelsesmæssigt og fagligt svarende til 1,7 mio. kr. årligt i 2024-27. De første skridt i arbejdet med forberedelse af den videre kapacitetsopbygning tager afsæt i følgende temaer: *Fra byggeplan til første tilsyn. *Udvikling af Randers Kommunes STU-tilbud. *Udvikling af rammer og indsatser for flere borgere med handicap i beskæftigelse.	1.700	1.700	1.700	1.700

Fingerplanen sætter en langsigtet retning for udviklingen af det specialiserede socialområde i Randers Kommune og skal både rumme alle de nuværende initiativer i form af investeringsmodeller og handleplan samt kommende års udviklingstiltag, der i særlig grad kan have en økonomisk effekt og dermed bidrage til at afbøde kommende års udgiftsstigninger på området.

Fingerplanen er både et strategisk kompas og en ramme for den faglige og organisatoriske udvikling af socialområdet i Randers Kommune.

Der er i oplægget til budget 2024-27 beskrevet en række nye tiltag/stationer i Fingerplanen. Herudover forberedes yderligere udbygning af nye stationer i Fingerplanen, der i særlig grad kan have en økonomisk effekt på udgiftsudviklingen på socialområdet.

Både arbejdet med implementering af de foreslåede nye stationer i Fingerplanen til budget 2024-27 samt forberedelse af den videre udbygning af Fingerplanen i de kommende år forudsætter både en ledelsesmæssig opgradering og en faglig styrkelse for at nå i mål med opgaven. Det foreslås, at der hertil afsættes 1,7 mio. kr. årligt i 2024-27 på socialområdet. Konkret ansættes en (Center)leder med reference til socialchefen i forhold til den faglige og personalemæssige opstart af nye tilbud. Dertil ansættes myndighedskompetencer til at finde de relevante borgere til de nye tilbud, så der er lavet det nødvendige forarbejde inden indflytning i nye tilbud.

De første skridt i arbejdet med forberedelse af den videre kapacitetsopbygning tager afsæt i følgende temaer:

- Fra byggeplan til første tilsyn.
- Udvikling af Randers Kommunes STU-tilbud.
- Udvikling af rammer og indsatser for flere borgere med handicap i beskæftigelse.